

Fidelio

LUDWIG VAN BEETHOVEN

27 de maig de 2024 a les 19.30h

VERSIÓ CONCERT *Temporada 2023-2024*

**Gran Teatre
del Liceu**

Òpera en dos actes

Llibret de Joseph von Sonnleithner (1805) revisat per Stephan von Breuning (1806) i Georg Friedrich Treitschke (1814) basat en l'obra *Léonore, ou L'amour conjugal* de Jean-Nicolas Bouilly.

Estrena absoluta: 20/11/1805 al Theater an der Wien de Viena

Estrena a Barcelona: 11/01/1921, al Gran Teatre del Liceu

Darrera representació al Liceu: 02/06/2009

Total de representacions al Liceu: 47

“Performance materials edited by Helga Lühning and Robert Didion.

Used by arrangement with European American Music Distributors Company, U.S. and Canadian agent for Bärenreiter-Verlag, publisher and copyright owner.”

La gira de LA Phil és possible amb el generós suport de la Michele and Dudley Rauch Tour Fund i la Karl Loring Fund.

Durada total aproximada: 2 h 30 min

Acte I: 72 min

Pausa: 30 min

Acte II: 47 min

Patrocinat per

**Gran Teatre
del Liceu**

Fitxa artística

Director d'escena i concepte

Alberto Arvelo

Codirector d'escena i concepte

Joaquin Solano

Producció artística

Gabriela Camejo

Vestuari

Solange Mendoza

Disseny d'il·luminació

Tyler Glover i Tyler Lambert-Perkins

Coreògraf de llengua de signes

Colin Analco

Assistent coreografia

de llengua de signes

Bridget Berrigan

L'espectacle incorpora la llengua de signes, amb suport de subtítols en català, castellà i anglès.

LEONORE

Tamara Wilson, soprano

Amelia Hensley, actriu

FLORESTAN

Andrew Staples, tenor

Daniel Durant, actor

ROCCO

James Rutherford, baix-baríton

Hector Reynoso, actor

MARZELLINE

Gabriella Reyes, soprano

Sophia Morales, actriu

DON PIZARRO

Shenyang, baix-baríton

Giovanni Maucere, actor

JACQUINO

David Portillo, tenor

Otis Jones, actor

DON FERNANDO

Patrick Blackwell, baix-baríton

Mervin Primeaux-O'Bryant, actor

Més
informació

Gran Teatre
del Liceu

Resume argumental

Acte I

L'òpera s'ambienta a Sevilla. La primera escena ens situa a la casa de Rocco, el carceller. La seva germana, Marzelline, és objecte del desig de Jaquino, el jove porter de la presó, però ella no li fa cas perquè està enamorada d'un jove conegut com a Fidelio que ha entrat com a ajudant al servei del seu germà. Entra en escena Rocco i després, Fidelio. El jove, però, en realitat és una dona disfressada, Leonora, l'esposa de Florestan, que ha intentat entrar a la presó per alliberar el seu marit. Rocco diu que els joves que pensen casar-se necessiten massa diners. Una marxa militar anuncia l'arribada de Pizarro, governador de la presó, que ha tancat injustament Florestan. Rep un missatge en què se li anuncia l'arribada del ministre d'Estat i decideix que s'assassini Florestan. Leonore, que per casualitat ha sentit el pla de Pizarro, manifesta, sola, l'amor que sent cap al seu espòs i abomina el governador de la presó.

Per intercessió de Leonore, als presoners (entre els quals no hi ha Florestan, aïllat en una cel·la) els autoritzen a sortir uns minuts per respirar un mica d'aire fresc. Leonora sent que aviat s'obrirà el fossar per a un determinat presoner. Pizarro s'enfurisma quan sap que hi haurà una breu sortida dels presoners, però Rocco el calma dient-li que és el sant del rei i que cal celebrar-ho.

Acte II

Som al calabós on Florestan evoca l'amor de Leonore. Aquesta arriba amb Rocco per cavar la fossa i Florestan, en un primer moment, no reconeix la seva esposa en el seu acompanyant. Ara és Pizarro qui entra al calabós, disposat a matar Florestan, però Fidelio s'interposa entre els dos homes i revela la seva identitat. Pizarro reacciona determinant que també mori Leonore, però ella treu una pistola quan sona una trompeta que anuncia l'arribada del ministre.

Entren soldats amb torxes. Pizarro i Rocco reben el ministre, que reconeix el seu amic Florestan. Llavors, arresta Pizarro i concedeix a Leonore la tasca d'alliberar el seu promès de la presó. Marzelline, ara, mostra el seu afecte a Jaquino, i el cor saluda el feliç succés i la força de l'amor d'una esposa.

FRAGMENTS DESTACATS

Obertura

Acte I

“Mir ist so wunderbar”

“Ha! welch’ein Augenblick”

“Abscheulicher! Wo eilst du hin?”

“O welche Lust, in freier Luft”

Acte II

“Gott! Welch Dunkel hier!”

“Euch werde Lohn”

“O namenlose Freude”

“Heil sei dem Tag”

**Gran Teatre
del Liceu**

Compositor

La trajectòria humana i personal de Ludwig van Beethoven (1770-1827) abraça dues mentalitats estètiques: el classicisme i el romanticisme. Si bé les primeres composicions tenen un regust eminentment clàssic, el pas del segle XVIII al XIX marca indefectiblement un canvi de rumb en l'esdevenir del músic alemany. Aquest fet coincideix amb la sordesa de Beethoven, que el convertirà en un personatge aïllat i que es comunicarà amb el món a través d'una música introspectiva i d'una modernitat inusitada. El seu catàleg, molt menys extens que el de Mozart o de Franz Joseph Haydn, inclou des de música instrumental (especialment per a piano) fins a les cèlebres nou simfonies, passant per concerts, obres simfonico-corals (litúrgiques, música incidental, etc.), música de cambra i lied, a més d'una única òpera, *Fidelio*.

Home contradictori, de vida atafegada i desordenada, va tenir una biografia marcada per la desgràcia ja des de la infantesa —el seu pare, alcohòlic, el va obligar a estudiar música emmirallant-se en el nen prodigi que havia estat Mozart—, i que tindria el seu màxim exponent en la sordesa, que va ser gradual fins a esdevenir total. Això va provocar un canvi estilístic en les seves obres, que passen de ser diàfanes a presentar clarobscur com a fruit del turment creixent del músic. Malgrat els contactes amb aristòcrates a qui impartia lliçons de piano, cada cop estava més irascible i antisocial. Tanmateix, va rebre el suport i l'ajut de l'arxiduc Rudolph, germà de l'emperador, i d'altres nobles que li assignaren pensions anuals per tal de mantenir-lo.

Amb una vida amorosa complexa i amb relacions turmentades amb el seu nebot Karl, a qui va adoptar, Beethoven va aïllar-se progressivament de la vida pública vienesa a partir de 1823. Tot i això, va rebre el reconeixement unànim del públic quan, el 1824, va presentar la seva novena i darrera simfonia, amb un missatge de concòrdia i fraternitat universals, sustentat per les paraules del poema *An die Freude* de Schiller.

Llibret i llibretista

Dividida en dos actes, el llibret de *Fidelio* és de l'advocat, poeta i arxiver vienès Joseph Sonnleithner (1766-1835) i es basava en una *opéra comique* francesa, *Léonore ou l'amour conjugal*, amb text de Jean-Nicolas Bouilly i música de Pierre Gaveaux, estrenada a París el 1798. Sembla que l'arrel de la història es basa en fets reals, quan una dona es va disfressar d'home per rescatar del calabós el seu marit, injustament empresonat per raons polítiques. El 1805, any de l'estrena de la primera versió beethoveniana, Simone Mayr (futur mestre de Donizetti) va estrenar a Pàdua una òpera sobre la mateixa temàtica, *L'amor conjugale*, amb llibret de Gaetano Rossi.

**AMB
EL TELÓ
ABAIXAT**

**Gran Teatre
del Liceu**

Estrena

Fidelio es va estrenar al Kärntnertortheater de Viena el 23 maig de 1814, tot i que ja s'havia representat al Theater an der Wien el 20 de novembre de 1805 en una versió primigènia en tres actes. En aquell moment, la capital austríaca vivia la invasió napoleònica i hi havia certa inquietud davant d'unes representacions que havien de fer-se davant d'un públic majoritàriament militar. El músic va refer la partitura per a unes noves funcions el 1806, però els malentesos entre Beethoven i la gerència del teatre van fer retirar la partitura. La versió definitiva de 1814 va ser un èxit. Un jove músic de disset anys anomenat Franz Schubert va ser un dels espectadors d'aquella estrena.

Estrena al Liceu

Fidelio va arribar al Gran Teatre del Liceu l'11 de gener de 1921, per iniciativa de l'aleshores empresari Joan Mestres Calvet.

Des de les pàgines de *L'esquella de la Torratxa* (21 de gener de 1921), una nota anònima deia: «No cal dir tampoc que les representacions de *Fidelio*, han constituït un requisit per als filharmònics de paladar selecte. La música eminentment dramàtica de Beethoven encaixa tan bé en la major part d'escenes d'aqueixa obra, que amb tot i resultar tan desigual per la manera d'ésser construïda, la partitura s'escolta religiosament, obtenint un formidable èxit cada nit».

**AMB
EL TELÓ
ABAIXAT**

**Gran Teatre
del Liceu**

Coro de Manos Blancas

María Inmaculada Velásquez Echeverría,
LSV director

Cor de Cambra del Palau de la Música

Xavier Puig, director

Cor del Gran Teatre del Liceu

Pablo Assante, director

Deaf West Theatre

DJ Kurs, director artístic

Los Angeles Philharmonic

Gustavo Dudamel, director musical
i artístic

La veu

Salpen els mots cap a crepuscles àrtics,
i el temps és una boira que els retarda.
Digueu-me on soc, planures atziagues
d'onades frèvoles i vidres breus,
on és el canvi de la veu llaurada
que en terra es lignifica sense arrels?
Amunt, amunt cap al no-res m'inflamo
perquè en la flor extingida sigui encens.

Fragment de l'obra *L'ocell a la cendra*
(2009)

Susanna Rafart ha fet una selecció dels
seus poemes i versos per a tots els
materials de la temporada 2023/24

GUSTAVO DUDAMEL

Cree en el poder transformador de la música. Está considerado como uno de los mejores directores del mundo y, gracias a su apasionada visión de la música clásica y a su precisión técnica, las orquestas más importantes ansían poder contar con él. Desde 2009, ha sido el director musical y artístico de la Orquesta Filarmónica de Los Ángeles, pero este carismático venezolano también está profundamente involucrado en la educación musical de los niños. Porque la música ha de ser para todos.

#Perpetual

PERPETUAL 1908

ROLEX